

ที่ ศธ ๐๕๕๓.๙/๑๑๙๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี
๗๑๑๙๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน ดวงจันทร์ สีหาราช กมลฉัตร กล่อมอิม และเอ็ม สายคำหนอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ชุด
๒. รายละเอียดการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาทรัพยากรชุมชนเพื่อเป็นฐานการเสริมสร้างทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์” กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อนำเสนอแบบโปสเตอร์ นั้น

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ขอเรียนให้ท่านทราบว่า คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาบทความของท่านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว บทความของท่านมีความเหมาะสม ในการเข้าร่วมนำเสนอในงานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ครั้งที่ ๒ (The 2nd KRU NATIONAL ACADEMIC CONFERENCE) ในวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ อาคารบริการวิชาการและบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยขอให้ท่านเตรียมการนำเสนอผลงานฯ ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้ บทความวิจัยของท่านจะได้รับการตีพิมพ์ลงในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติฯ (Proceedings) ในรูปแบบไฟล์เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ก็ต่อเมื่อท่านดำเนินการปรับแก้เนื้อหาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดรูปแบบบทความถูกต้องตามข้อกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ จีระโรจนกุล)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา

โทร ๐๓๔ ๕๓๔ ๐๓๐, ๐๓๔ ๕๓๔ ๐๕๙-๖๐ ต่อ ๒๑๑

โทรสาร ๐๓๔ ๕๓๔ ๐๓๐

Email: krunac@hotmail.com

บทคัดย่อ ABSTRACT

การประชุมวิชาการระดับชาติ (ครั้งที่ 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี The 2nd KRU NATIONAL ACADEMIC CONFERENCE 24 พฤศจิกายน 2560

ณ อาคารบริการวิชาการและบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

การศึกษาทรัพยากรชุมชนเพื่อเป็นฐานการเสริมสร้างทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์
The Community Resource Study for Improvement the Significant Resource
in Phetchabun

ดวงจันทร์ สีหาราช¹, กมลฉัตร กล่อมอิม², เอ็ม สายคำหนอ³

¹สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

²สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

³สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Duangjhan Siharad¹, kamonchart klomim², Em Saikamnor³

¹Computer Science Faculty of Science and Technology Phetchabun Rajabhat University

²Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Phetchabun Rajabhat University

³Computer Business Faculty of Management Science Phetchabun Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบูรณ์และ 2) เพื่อพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญการเกษตรด้านพืชที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน ได้แก่เกษตรกรที่ปลูกมะขามหวาน ตำบลตะแบก อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ด้าน วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของคนเมืองมะขามหวาน จำนวน 30 คน ผู้นำท้องถิ่น และตัวแทนองค์กรภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูลจากเว็บไซต์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) เพื่อสร้างนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบูรณ์

1.1) การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร จังหวัดเพชรบูรณ์ หมู่บ้านดงหลง ตำบลแคมป์สน อำเภอกำแพง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพืชสมุนไพร จำนวน 90 ชนิด จำแนกได้ 5 วงศ์ และมีสรรพคุณทางยามากที่สุด ได้แก่ ใช้รักษาไข้ต่างๆ รักษาโรคผิวหนัง บำรุงโลหิต รักษากระษัยทางเดินปัสสาวะ และใช้น้อยที่สุด ได้แก่ พืชสมุนไพรที่ใช้กวาดคอกเด็ก แกะเด็กเจ็บคอ แก้ไอ แก้เสมหะตามลำดับ

1.2) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการเผยแพร่ความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการนำพืชสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ ใช้เป็นยารักษาโรค และการอนุรักษ์พืชสมุนไพรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

2) การพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญด้านพืชที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ถูก ได้ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้น เพื่อช่วยเหลือ และตอบสนองความต้องการ ในการแก้ไขปัญหาข้างต้น โดยระบบสามารถเพิ่มเติมข้อมูล แก้ไขข้อมูล หรือลบข้อมูลโรคพืช สามารถค้นหาข้อมูลโรคพืชโดยชื่อโรคพืช หรือโดยการเปรียบเทียบอาการของโรค

ซึ่งมีวิธีดำเนินการจัดทำวิจัยตามลำดับดังนี้ ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมตัวอย่างข้อมูลโรคพืช วิเคราะห์ระบบ ออกแบบระบบ พัฒนาโปรแกรม และทำการทดสอบระบบ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมระบบผู้เชี่ยวชาญด้านโรคพืช ได้แก่ Active Server Page (ASP) VBScript JavaScript และระบบจัดการฐานข้อมูล Microsoft Access ซึ่งมีผลการดำเนินงาน และประสิทธิภาพของโปรแกรมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

คำสำคัญ: ทรัพยากรชุมชน, นวัตกรรมการเรียนรู้

ABSTRACT

This research has an objective. 1) To prepare the lesson Community On the development of local knowledge 2) Development Expert System. Using Qualitative Research. The key informants in the research of 40 members. Including scholars the village of Dong Long District Sampson Amphorae Khao Kho Phetchabun Province. Tools used in research is Interview form and a record field data were analyzed using content analysis.

The result of research

1) To prepare the lesson Community On the development of local knowledge

1.1) The study local medicinal plants, Phetchabun Province the village of Dong Long District Sampson Amphorae Khao Kho Phetchabun Province. There are 90 species of medicinal plants 50 classified Wong and medicinal properties the most. Including treatment of fever dermatology nourishing blood treatment of urinary tract. And minimal use including Herbs used throat swab to the child's throat Cough Phlegm respectively.

1.2) Dissemination Publicity Local wisdom Resources Phetchabun. By establishing local learning centers. In order to disseminate knowledge the benefit of interested parties and serve as a source of learning Environmental education. The introduction of plant utilization Used as medicine And conservation of medicinal plants in order to achieve sustainability.

2) Development Expert System.

This system has been designed and developed for solve the problem by collecting the information about plant disease. It can insert, modify, delete and search the information of plant disease. The name of plant disease can be used for searching its information more over the information and name of plant disease can be founded by plant of symptom.

The steps of development in Expert system about plant disease can be follow by study and collecting the plant disease information, analysis, design, programming development and testing. The development tools are Active Server Page (ASP), VBScript, JavaScript and the database management system tool is Microsof Access. This system provides high efficiency and high efficiency.

บทนำ

สืบเนื่องจากที่ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน ได้ริเริ่มโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ได้แก่เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) หรือเส้นทางหมายเลข 9 (R9)

EWEC มีระยะทางยาว 1,450 กม. อยู่ในเขตไทยเป็นระยะทางยาวที่สุดคือประมาณ 950 กม. เส้นทางเริ่มจากเมืองท่าดานังของเวียดนาม ผ่านเมืองเว้และเมืองลาวบาว (Lao Bao) อันเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของเวียดนามซึ่งติดกับชายแดนสปป.ลาว จากนั้นเส้นทางหมายเลข ๙ จะผ่านเข้าแขวงสะหวันนะเขตในสปป.ลาว และมาข้ามสะพานมิตรภาพ ๒ (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) ข้ามแม่น้ำโขงสู่ไทยที่จังหวัดมุกดาหาร ผ่านจังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น เพชรบูรณ์ พิษณุโลก จนไปสุดที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดหนึ่งที่ต้องเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าทางการเกษตรต่อภาคอุตสาหกรรมเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC) หรือเส้นทางหมายเลข 9 (R9)

จากแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เป็นการพัฒนาต่อจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจให้ลุล่วง และสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง

และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันมุ่งการพัฒนาที่สมดุล ทั้งทางด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ผลการพัฒนาประเทศไทยระยะ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 สรุปได้ว่า ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจของประเทศขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ย ร้อยละ 5.7 ต่อปี เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวสู่ความมั่นคง ความยากจนลดลง ขณะเดียวกัน ระดับคุณภาพชีวิตของ ประชากรดีขึ้นมาก อันเนื่องมาจากการดำเนินการเสริมสร้างสุขอนามัยที่มีการปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ แต่ เศรษฐกิจไทยยังไม่เข้มแข็งและอ่อนไหวต่อความผันผวนของปัจจัยภายนอก ขณะที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ของภาครัฐ ที่ยังต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีความพร้อมของคนและระบบ ให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาผลประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกวิวัฒน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้ทุกภาคส่วนและในปัจจุบันยังมีความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับผลกระทบด้าน เศรษฐกิจ และสังคม (ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมา ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 สังคมไทยได้อาศัยเชื้อมูลหลัก"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ปิงเจก ครอบครัวชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัด อยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในระยะที่ทุกภาคส่วนในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกันน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมี การบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง มีแนวเขตติดต่อกับภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ประมาณเส้นรุ้งที่ 16 องศาเหนือ กับเส้นแวงที่ 101 องศาตะวันออก ทิศเหนือติดจังหวัดเลย ทิศใต้ติด จังหวัดลพบุรี ทิศตะวันออกติดจังหวัดขอนแก่นและชัยภูมิ ทิศตะวันตก ติดจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และนครสวรรค์ โดยมี พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 12,668 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7.9 ล้านไร่ ระยะทางถนน ห่างจาก กรุงเทพมหานคร 346 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศ มีภูเขาล้อมรอบเป็นรูปเกือกม้า แนวขนานทางตะวันออกและ ตะวันตก ความยาวของจังหวัดจากพื้นที่บนสุดของจังหวัด ไปยังพื้นที่ด้านล่างสุดของจังหวัด ประมาณ 296 กิโลเมตร โดยมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 114 เมตร ลักษณะเป็นพื้นที่ลาดเอียงจากเหนือลงใต้ และมีพื้นที่ราบอยู่ ตอนกลาง และมีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านจังหวัด คือ แม่น้ำป่าสักเป็นแนวยาวจากทิศเหนือมาทิศใต้ ความยาว 350 กิโลเมตร ไหลลงสู่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 117 ตำบล 1,430 หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 128 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 20 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 104 แห่ง มีประชากรทั้งสิ้น 993,212 คน ชาย 493,504 คน หญิง 499,708 คน 325,579ครัวเรือน ประชาชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ยังมีความต้องการปัจจัยด้าน โครงสร้างพื้นฐานเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้ง การพัฒนาด้านการศึกษาในทุกระดับขั้นให้สามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการพัฒนาในด้าน ต่าง ๆ นั้น จะ เจริญเติบโตไปพร้อมกันกับการค้าการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ทำให้จังหวัดสามารถรองรับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลกได้อย่างทันเหตุการณ์และพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2559 ได้

พื้นที่การเกษตรของจังหวัดเพชรบูรณ์ในปีการผลิต พ.ศ. 2555 (พ.ศ.54-เม.ย.55) เพาะปลูกข้าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.97 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด และในปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่าสูงสุดเท่ากับ 7,271 ล้านบาท โดยพืชที่มี การเพาะปลูกรองลงมา ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวนาปรัง ถั่วเขียว พืช ยางพารา กะหล่ำ ปลี และหน่อไม้ฝรั่ง ซึ่งผลผลิตที่มีราคากิโลกรัม/บาท สูงสุด 5 ลำดับ ได้แก่ ยางพารา หน่อไม้ฝรั่ง พืช ถั่วเขียว และข้าว นาปี

อำเภอหล่มสัก เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่ครอบคลุม 22 ตำบล ประชากรส่วนมากเป็นกลุ่ม ชนเผ่าลาวซึ่งอพยพมาจากหลวงพระบางและเวียงจันทน์ พูดภาษาไทยหล่มเป็นหลัก มีปัญหาและการการถ่ายทอดองค์ ความรู้ภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพรคู่ชุมชนมาโดยตลอด พระครูสุเมธพัชราภรณ์ หรือ ครูบาพร ซึ่งเป็นชื่อที่คนลาวหล่มสัก ใช้เรียกชื่อท่าน ท่านเป็นเจ้าของคณะตำบลลานบ่า เจ้าอาวาสวัดศรีเมือง ตำบลบึงคล้า อำเภอหล่มสัก อีกทั้งเป็นพระผู้มี

ปัญหาด้านพืชสมุนไพรเป็นอย่างมาก โดยได้รับการสืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษสืบต่อมาและจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ครอบครัวยังได้ปวารณาอุทิศตนถ่ายทอดความรู้เรื่องพืชสมุนไพร และให้การรักษาโรคต่างๆด้วยพืชสมุนไพร แก่ประชาชนโดยทั่วไปตลอดมาโดยไม่คิดเงิน จะจ่ายเงินเฉพาะบูชาครูยาพืชสมุนไพรเท่านั้นซึ่งเป็นเงินไม่มาก ทั้งนี้ได้ใช้วัดศรีเมืองซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตศรัทธาทางศาสนาของชุมชนเป็นสถานที่ดำเนินการ และมีพืชสมุนไพรทั้งที่แปรรูปและไม่แปรรูปจำนวนมากไว้สำหรับประชาชนนำไปใช้ประโยชน์โดยไม่ตั้งราคา ซึ่งจะจ่ายเงินหรือไม่ก็ได้ การจ่ายเงินแล้วแต่ศรัทธา ไม่มีการกำหนดราคาแต่อย่างใด นอกจากนี้ครอบครัวยังได้สร้างสวนพืชสมุนไพรดงหลง ที่หมู่บ้านดงหลง ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัด เพชรบูรณ์ เป็นแหล่งมีพืชสมุนไพรกว่า 400 ชนิด ในพื้นที่ 5 ไร่ ซึ่งได้รับการบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา สถานที่ดังกล่าวข้างต้นเอื้อต่อการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านพืชสมุนไพรเป็นอย่างมาก

จากศักยภาพดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยได้สำรวจพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ในการทำงานบริการวิชาการแก่สังคม ได้โจทย์วิจัยจากทรัพยากรชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจการศึกษาทรัพยากรชุมชน เพื่อเป็นฐานการเสริมสร้างทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อสร้างนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบูรณ์
- 2) เพื่อพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญการเกษตรด้านพืชที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในจังหวัดเพชรบูรณ์
- 2) กำหนดพื้นที่ในการส่งเสริมชุมชนในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์
- 3) สำรวจข้อมูลพื้นฐานทั่วไปภายในหมู่บ้าน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
- 4) การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร จังหวัดเพชรบูรณ์ หมู่บ้านดงหลง ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
- 5) การจัดทำบทเรียนชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดทำซีดีฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและเอกสารข้อมูลพืชสมุนไพรที่ประกอบด้วย ภาพถ่าย ชื่อพืชสมุนไพร ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ การนำไปใช้ประโยชน์
- 6) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการเผยแพร่ความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ศึกษาด้านการนำพืชสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ ใช้เป็นยารักษาโรค และการอนุรักษ์พืชสมุนไพรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน
- 7) พัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญ
- 8) สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

- 1) สร้างนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดเพชรบูรณ์
 - 1.1) ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพรหมู่บ้านดงหลง ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการศึกษาสำรวจเก็บตัวอย่างชนิดพืชสมุนไพรพร้อมบันทึกภาพและรายละเอียดสำคัญเกี่ยวกับพืชสมุนไพรบริเวณสวนสมุนไพรดงหลง พบว่า สมุนไพรในพื้นที่ที่ประชาชนนำมาใช้ประโยชน์ในการรักษาโรค บำรุงร่างกาย ได้แก่ตัวอย่างดังต่อไปนี้ กระเจี๊ยบสรรพคุณ ผลอ่อนสามารถรับประทานเพื่อขับพยาธิ ช่วยบำรุงเลือด ลดอาการไอ ปอดกระเสาะ สรรพคุณรากและเปลือกมีรสหวานฝาด เป็นยาสุขุม ใช้เป็นยาแก้ไอ นุ่น สรรพคุณ เป็นยาแก้ร้อนในกระหายน้ำ รากนำมาต้มกินเป็นยาแก้อาการปวดศีรษะ ยางนา สรรพคุณ น้ำต้มจากเปลือกเป็นยาบำรุงร่างกาย ฟอกเลือด บำรุงโลหิต แก้ตับอักเสบ และใช้ทาถูนวดขณะร้อน ๆ เป็นยาแก้ปวดตามข้อ โกงกางบก จะนำใบมาบดใช้พอกรักษาอาการปวดศีรษะ ตาเปิดตาไก่ สรรพคุณ ใช้เป็นยาแก้ปากเปื่อย ใบใช้ต้มกับน้ำอาบแก้ผื่น ตุ่มตามผิวหนัง ขมิ้นพวง ใบใช้เป็นยาแก้ไข้ แก้หัดไอ ต้นมีรสหอมร้อน มีสรรพคุณเป็นยาแก้ไอ ของแมว รากมีสรรพคุณเป็นยาแก้อาการร้อนในใบสดนำมาตำ

ให้ละเอียด ใช้พอกสมลงบนศีรษะ เป็นยาแก้ปวดศีรษะ จะใช้รากเป็นยาแก้ไข้ เท้ายายม่อมใช้เป็นยาขับเสมหะ โทงเทง ทั้งต้นมีสรรพคุณเป็นยาขับเสมหะ ช่วยแก้อาการเจ็บคอ คออักเสบ รักษาต่อมทอนซิลอักเสบ ไทรอยด์ ช่วยแก้อาการ ท้องเสีย รากอากาศมีสรรพคุณบำรุงโลหิต ผักตบไทย ทั้งต้นใช้เป็นยาขับลม ใบใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ผักบั้งรั้ว ทั้งต้นมีรส หวานชุ่ม ชม เป็นยาเย็น ออกฤทธิ์ต่อปอด ตับ ไต และกระเพาะปัสสาวะ ใช้เป็นยาขับพิษร้อนถอนพิษไข้ ช่วยขับน้ำขึ้นใน ร่างกาย ผักปลาบ ใช้เป็นยาระบาย ทั้งต้นมีสรรพคุณช่วยบรรเทาอาการปวด มะม่วงนง ผลสุกและดอกมะม่วงนงมี สรรพคุณเป็นยาแก้ไข้ ช่วยแก้ต่อมทอนซิลอักเสบ แก้ไอร้อนในปอด ว่านผักบั้ง ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ ทั้งต้นใช้เป็นยา รักษาโรคบิด

1.2) จัดทำบทเรียนชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ทำการสังเคราะห์และเรียบเรียง ข้อมูลพืชสมุนไพร ชื่อพืชสมุนไพร ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ การนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าไปเยี่ยมชม หรือเข้าไปศึกษาหาความรู้ ตลอดจนผู้เรียนแพทย์แผนไทยได้นำไปใช้ หรือบอกกล่าวแก่ผู้อื่นที่สนใจและเห็นความสำคัญ ของการปลูกขยายพันธุ์ การอนุรักษ์พืชสมุนไพรให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

1.3) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย ซีดีรอมฐานข้อมูลพืชสมุนไพร เอกสารข้อมูลพืชสมุนไพร

2) พัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญด้านพืชที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์

การพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญด้านพืชที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ถูกพัฒนาขึ้นเนื่องจากผู้จัดทำวิจัยได้สังเกตเห็น ถึงปัญหา และความสำคัญของโรคพืช ที่นับเป็นปัญหาหลักของเกษตรกร และผู้ที่สนใจในการเพาะปลูก ตลอดจน นักวิชาการด้านโรคพืชที่ต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ระบบดังกล่าวได้ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้น เพื่อช่วยเหลือ และตอบสนองความต้องการ ในการแก้ไขปัญหា ข้างต้น โดยระบบสามารถเพิ่มเติมข้อมูล แก้ไขข้อมูล หรือลบข้อมูลโรคพืช สามารถค้นหาข้อมูลโรคพืชโดยชื่อโรคพืช หรือโดยการเปรียบเทียบอาการของโรค

ซึ่งมีวิธีดำเนินการจัดทำวิจัยตามลำดับดังนี้ ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมตัวอย่างข้อมูลโรคพืช วิเคราะห์ระบบ ออกแบบระบบ พัฒนาโปรแกรม และทำการทดสอบระบบ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมระบบผู้เชี่ยวชาญ ด้านโรคพืช ได้แก่ Active Server Page (ASP) VBScript JavaScript และระบบจัดการฐานข้อมูล Microsoft Access ซึ่งมีผลการดำเนินงาน และประสิทธิภาพของโปรแกรมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1) ชนิดและสรรพคุณสวนพืชสมุนไพรดงหลง หมู่บ้านดงหลง ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามีพืชสมุนไพร 90 ชนิด มีสรรพคุณหลากหลาย ผู้ที่จะนำพืชสมุนไพรมาใช้ต้องมีความรู้ รู้จักชนิดและสรรพคุณของ พืชสมุนไพร ตลอดจนชื่อพืชสมุนไพรในแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีชื่อเรียกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสารานุกรมสมุนไพรไทย (2555) ได้กล่าวว่า สมุนไพรที่ได้มาจากพืชพันธุ์แต่ละชนิด มีคุณสมบัติที่แตกต่างกันในการบำบัดโรค หรืออาการอันผิดปกติต่างๆ ในร่างกาย บางครั้งในพืชพันธุ์ชนิดเดียวกัน ส่วนต่างๆ เช่น ลำต้น ราก ใบ ดอก อาจให้สรรพคุณที่แตกต่างกันออกไป อย่างเห็นได้ชัด และสอดคล้องกับงาน เพ็ญจันทร์ กรุณย์วงศ์ (2547) ได้กล่าวว่า พืชสมุนไพรเพื่อรักษาตามกลุ่มโรค ชนิดและสรรพคุณ ชื่อท้องถิ่น มีความจำเป็นมากสำหรับผู้ที่จะเอาไปใช้ต้องมีความรู้เพื่อที่จะได้ไม่ผิดพลาด และใช้ให้ตรง ตามสรรพคุณ

2) จัดทำบทเรียนชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น สวนพืชสมุนไพรดงหลง หมู่บ้านดงหลง ตำบล แคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีข้อมูลชื่อพืชสมุนไพร ภาพถ่าย ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิเชียร สมงาม (2557) ได้กล่าวว่า พืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีข้อมูลชื่อพืชสมุนไพร ภาพถ่าย ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อท้องถิ่น ลักษณะทาง พฤกษศาสตร์ ส่วนที่ใช้และสรรพคุณ

3) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้ ได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย ซีดีรอมฐานข้อมูลพืชสมุนไพร เอกสารข้อมูลพืชสมุนไพร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐกานต์ ปันแก้วและคณะ (2560) ได้กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์บ้านจำปาย จำนวน 1 ศูนย์ ซึ่งในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย โปสเตอร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เอกสารประกอบการเรียน หนังสือเล่มเล็ก รวมทั้งแผ่น CD ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้เยาวชน คนในท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลที่สนใจทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้

4) พัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญด้านพืชที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์

การพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญด้านพืชที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ถูกพัฒนาขึ้นเนื่องจากผู้จัดทำวิจัยได้สังเกตเห็นถึงปัญหา และความสำคัญของโรคพืช ที่นับเป็นปัญหาหลักของเกษตรกร และผู้ที่สนใจในการเพาะปลูก ตลอดจนนักวิชาการด้านโรคพืชที่ต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีสื่อความรู้เกี่ยวกับสรรพคุณของพืชสมุนไพรให้แพร่หลายเพิ่มขึ้น
2. ควรจัดเชิญชวนและให้ความรู้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวโดยใช้พืชสมุนไพร
3. ควรจัดขึ้นถึงความสำคัญของพืชสมุนไพรนอกจากจะนำไปใช้ในการรักษาโรคแล้ว ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ ดาวโธสง. (2552). แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น. ค้นเมื่อ เมษายน 3, 2560, จาก www.pm.ac.th
- นิติ เอียวศรีวงศ์. (2536). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากร. 1(5), 1-10.
- ประเวศ วะสี. (2536). การศึกษาของชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ธิดารัตน์ วรพิมพ์รัตน์. (2551). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประยุทธ์ สุเดชไพบูลย์. (2539). การศึกษาการรับรู้และสภาพการดำเนินงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของการศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2553). วิจัยเชิงประเมิน: แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการศึกษา. เอกสารประกอบการบรรยายที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานพัฒนาเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. (2542). ข้อมูลทางวิชาการยางพารา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำหนดการ
งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ครั้งที่ 2
(The 2nd KRU NATIONAL ACADEMIC CONFERENCE)

วันที่ 24 พฤศจิกายน 2560

ณ อาคารบริการวิชาการและบัณฑิตศึกษา (ตึกดินสอ) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

08.00 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.30 น.	พิธีเปิด (ห้องประชุมออร์พิม ชั้นที่ 2 อาคารบริการวิชาการและบัณฑิตศึกษา)
09.30 – 10.30 น.	การแสดงเปิดงาน
10.30 – 12.00 น.	บรรยายปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “การวิจัยสู่เมืองนวัตกรรมอาหาร” โดย รองศาสตราจารย์ ดร.พีรเดช ทองอำไพ ผู้อำนวยการสถาบันคลังสมองของชาติ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 17.30 น.	การนำเสนอผลงานแบบบรรยาย (Oral Presentation) กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ห้อง 103 กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ห้อง 101, 102 กลุ่มสาขาการจัดการและบริหารธุรกิจ ห้อง 209 กลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ ห้อง 104 ณ อาคารบริการวิชาการและบัณฑิตศึกษา

การนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)
ณ บริเวณชั้นล่าง อาคารบริการวิชาการและบัณฑิตศึกษา

หมายเหตุ : เวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม